Teisinių profesijų rūšys

Portugalija

Šiame tinklalapyje pateikiama teisininkų profesijų Portugalijoje apžvalga.

Bendrųjų teismų teisėjai ir administracinių ir mokesčių teismų teisėjai

Pagal Portugalijos konstituciją teisėjai priklauso savarankiškai institucijai – teismams.
Vadovaudamiesi tik teisės nuostatomis, teisėjai vykdo teisingumą žmonių labui.
Bendrųjų teismų teisėjų veikla reglamentuojama Konstitucija ir Bendrųjų teismų teisėjų statutu (port. *Estatuto dos Magistrados Judiciais*). Atsižvelgiant į atitinkamų teismų hierarchiją, skiriami trijų tipų bendrųjų teismų teisėjai:
Aukščiausiojo Teismo (port. *Supremo Tribunal de Justiça*) teisėjai, vadinamieji *Conselheiros*;
apeliacinių teismų (port. *Tribunais das Relações*) teisėjai, vadinamieji *Desembargadores*;
pirmosios instancijos teismų teisėjai, vadinamieji *Juízes de Direito*.
Administracinių ir mokesčių teismų teisėjų veikla reglamentuojama Konstitucija, Administracinių ir mokesčių teismų statutu (port. *Estatuto dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) ir, papildomai, Bendrųjų teismų teisėjų statutu. Atsižvelgiant į atitinkamų teismų hierarchiją, skiriami trijų tipų administracinių ir mokesčių teismų teisėjai:
Vyriausiojo administracinio teismo (port. *Supremo Tribunal Administrativo*) teisėjai, vadinamieji *Conselheiros*;
centrinių administracinių teismų teisėjai, vadinamieji *Desembargadores*;
apygardos administracinių ir mokesčių teismų teisėjai, vadinamieji *Juízes de Direito*.
Teisėju tampama praėjus trijų etapų procesą, kurį sudaro viešas konkursas, teorinis ir praktinis profesinio rengimo kursas, kurį vykdo Teisės studijų centras (port. *Centro de Estudos Judiciários*), ir pameistrystė. Asmenys, sėkmingai įveikę visus tris etapus, skiriami *Juízes de Direito*.
Teisėjai kvalifikaciją tobulina per visą savo profesinę karjerą.
Vyriausioji teismų taryba (port. *Conselho Superior da Magistratura*) reguliariai tikrina pirmosios instancijos teismus, o Vyriausioji administracinių ir mokesčių teismų taryba (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) reguliariai tikrina atitinkamų teismų teisėjus. Po kiekvieno patikrinimo teisėjai reitinguojami pagal darbo rezultatus, taikant šias vertinimo kategorijas: puikiai, labai gerai, gerai, pakankamai gerai, prastai. „Prastai“ įvertintas teisėjas yra laikinai nušalinamas nuo pareigų, ir inicijuojamas tyrimas, kuriuo siekiama išsiaiškinti, ar asmuo yra tinkamas eiti šias pareigas.
Bendrųjų teismų ir administracinių bei mokesčių teismų teisėjus skiria, perkelia, paaukština ir drausmina Vyriausioji teismų taryba ir Vyriausioji administracinių ir mokesčių teismų taryba.
Siekiant užtikrinti, kad teisėjai būtų nepriklausomi ir nešališki, Konstitucijoje įtvirtinta nuostata, kuria praktikuojantiems teisėjams draudžiama eiti bet kokias kitas visuomeninio ar privataus pobūdžio pareigas – papildomai jiems leidžiama vykdyti tik neatlygintiną mokymo arba mokslinių tyrimų veiklą teisės srityje.
Teisėjas gali būti perkeltas, laikinai nušalintas nuo pareigų ar išleistas į pensiją tik įstatymais numatytais atvejais; jis negali būti laikomas atskaitingu už savo sprendimus, išskyrus atvejus, kai įstatymais yra numatytos išimtys.
Daugiau informacijos galima rasti adresu https://www.csm.org.pt/ ir https://www.cstaf.pt/.

Valstybės prokuratūros tarnybos (port. *Ministério Público*) prokurorai

Valstybės prokuratūros tarnybos prokurorai atstovauja valstybei, vykdo baudžiamąjį persekiojimą ir gina demokratinės teisinės valstybės principus bei įstatymais nustatytus interesus. Prokurorams pagal įstatymus taikomas atskiras statutas, jie veikia nepriklausomai.
Prokuroru tampama praėjus viešą konkursą, kurį sudaro žinių patikrinimas, gyvenimo aprašymo vertinimas ir psichologinis atrankos testas – jį vykdo Teisės studijų centras (port. *Centro de Estudos Judiciários*).
Konkursą praėję kandidatai skiriami praktikantais (port. *auditores de justiça*). Sėkmingai baigę Teisės studijų centro teorinį ir praktinį kursą, jie skiriami prokurorų pavaduotojais praktikantais.
Prokurorų karjera skirstoma į penkias pakopas, išdėstytas pagal hierarchiją:
Generalinis prokuroras (port. *Procurador-Geral da República*);
generalinis viceprokuroras (port. *Vice-Procurador-Geral da República*);
generalinio prokuroro pavaduotojas (port. *Procurador-Geral Adjunto*);
apylinkės prokuroras (port. *Procurador da República*);
apylinkės prokuroro pavaduotojas (port. *Procurador da República Adjunto*).
Generalinė prokuratūra (port. *Procuradoria-Geral da República*) yra aukščiausia Valstybės prokuratūros tarnybos institucija, kuriai vadovauja Generalinis prokuroras. Jai taip pat priklauso Vyriausioji valstybės prokuratūros tarnybos taryba (port. *Conselho Superior do Ministério Público*), Patariamoji taryba, oficialūs teisės patarėjai ir pagalbos tarnybos.
Vyriausioji valstybės prokuratūros tarnybos taryba skiria, perkelia, paaukština ir drausmina prokurorus.
Daugiau informacijos galima rasti adresu http://www.ministeriopublico.pt/.

Advokatai (port. *Advogados*)

Advokatai – profesionalūs teisininkai, kurie, užsiregistravę advokatūroje, veikia kaip teisiniai atstovai ir trečiojo asmens prašymu teikia teisines konsultacijas dėl teisės aiškinimo ir taikymo.
Norint verstis advokato praktika Portugalijoje, būtina tapti registruotu advokatūros (port. *Ordem dos Advogados*) nariu.
Advokatais gali tapti asmenys, kurie:
yra įgiję teisininko išsilavinimą Portugalijoje arba universiteto lygmens teisininko kvalifikaciją užsienyje, jei ši kvalifikacija pripažįstama lygiaverte atitinkamam laipsniui arba laikoma esanti tokio paties lygmens;
yra atlikę 18 mėnesių trukmės mokomąją praktiką (šį laikotarpį turi sudaryti du etapai: 6 mėnesių pirminio mokymosi etapas ir 12 mėnesių papildomas mokymosi etapas);
yra išlaikę advokatūros egzaminus raštu ir žodžiu.

Užsieniečiai, teisininko išsilavinimą įgiję Portugalijoje, gali registruotis Portugalijos advokatūroje lygiai taip pat, kaip ir Portugalijos piliečiai, jei jų pilietybės šalis suteikia identišką teisę Portugalijos piliečiams.
Advokatai iš kitų ES valstybių narių, kurie nori visam laikui įsisteigti Portugalijoje ir čia verstis advokato praktika, naudodamiesi savo kilmės valstybėje įgytu profesiniu vardu, turi registruotis advokatūroje. Tokiais atvejais jie gali atstovauti klientams teisme tik vadovaujami advokatūroje registruoto advokato. Jei jie nori verstis advokato praktika, turėdami tokias pat teises ir pareigas kaip Portugalijos advokatai, jie privalo registruotis advokatūroje ir išlaikyti egzaminus raštu bei žodžiu portugalų kalba.
Advokatūra yra vieša teisininkų profesionalų, kurie verčiasi advokato profesija vadovaudamiesi advokatūros statutu, asociacija. Ji užtikrina galimybę kreiptis į teismą, reguliuoja advokatų profesinę veiklą ir taiko drausmines priemones advokatams ir advokatams praktikantams (tai vienintelė tuo užsiimanti įstaiga), gina advokatų socialinį statusą, garbę ir profesinį prestižą, taip pat sudaro sąlygas kuo geriau perprasti ir taikyti teisę.
Daugiau informacijos galima rasti adresu https://portal.oa.pt/.

Teisės patarėjai (port. *Consultores jurídicos*)

Portugalijos teisės sistemoje advokatai ir teisės patarėjai neskiriami kaip atskiros pareigybės.

Patikėtiniai (port. *Solicitadores*)

Patikėtiniai yra nepriklausomi profesionalai, kurie savo klientams teikia teisines konsultacijas ir atstovauja jiems teisme pagal savo statuto ir procesinių teisės aktų nustatytus reikalavimus. Jie gali atstovauti šalims teisme, kai teisinis advokato (port. *advogado*) atstovavimas nėra privalomas.
Patikėtiniai taip pat gali savo klientams – piliečiams ir verslo subjektams – teisiškai atstovauti ne teisme, pavyzdžiui, mokesčius administruojančiose institucijose, notarų biuruose, registrų biuruose ir vietos administracijos įstaigose.
Advokatais gali tapti asmenys, kurie:
yra įgiję oficialiai pripažįstamą teisininko išsilavinimą ir nėra registruoti advokatūroje arba yra baigę oficialiai pripažįstamas patikėtinių studijas. Kitų ES valstybių narių piliečiai turi būti įgiję tokį išsilavinimą ir tokią profesinę kvalifikaciją, kurios iš šios profesijos atstovų reikalaujama pagal jų kilmės šalies teisę;
yra atlikę 12–18 mėnesių trukmės mokomąją praktiką;
mokomosios praktikos laikotarpiu yra įgiję reikiamas rekomendacijas, kurias teikia praktikos vadovas ir mokomosios praktikos centrai, ir išlaikę nacionalinius egzaminus, kurie rengiami vadovaujantis atitinkamomis taisyklėmis.
Specialistai iš kitų ES valstybių narių arba Europos ekonominės erdvės šalių gali užsiregistruoti į Patikėtinių kolegiją (port. *Colégio dos Solicitadores*) pagal 2009 m. kovo 4 d. įstatymą Nr. 9/2009 su pakeitimais.
Patikėtinių ir vykdančiųjų įgaliotinių rūmai (port. *Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução*, OSAE) yra viešoji šios srities teisės profesionalų asociacija. Be kita ko, šie rūmai atsako už savo narių drausminę priežiūrą ir teikia nuomones apie teisės aktų projektus, susijusius su jų įgaliojimais.
Daugiau informacijos pateikta adresu http://www.osae.pt/.

Vykdantieji įgaliotiniai (port. *Agentes de execução*)

Vykdantieji įgaliotiniai – tai profesionalūs teisininkai, kuriems suteikti nacionalinio lygmens įgaliojimai užtikrinti civilinėse bylose priimtų sprendimų vykdymą. Jie yra nepriklausomi ir nešališki profesionalai ir neatstovauja jokiai šaliai, o atsako už visus sprendimų vykdymo formalumus, įskaitant turto areštą, dokumentų ir pranešimų įteikimą ir areštuoto turto pardavimą. Tam tikrais atvejais jų funkcijas gali atlikti teismo pareigūnas.
Vykdančiuosius įgaliotinius skiria sprendimų vykdymo siekiančioji šalis arba teismas.
Vykdantieji įgaliotiniai turi būti baigę patikėtinių arba teisės studijas, taip pat:
privalo būti Portugalijos piliečiai;
jiems neturi būti taikomi jokie Patikėtinių ir vykdančiųjų įgaliotinių rūmų statute ar Advokatūros statute nustatyti apribojimai;
per pastaruosius dešimt metų jie negali būti buvę įtraukti į oficialų viešą skolininkų sąrašą;
turi būti sėkmingai atlikę vykdančiųjų įgaliotinių praktiką;
ilgiau kaip trejus metus išdirbęs vykdančiuoju įgaliotiniu, asmuo privalo išlaikyti teisės asistentų egzaminą ir gauti palankią Teisės asistentų komisijos nuomonę (port. *Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça*, CAAJ);
trejų metų laikotarpiu po sėkmingo praktikos baigimo jie turi užsiregistruoti į atitinkamą profesinę asociaciją;
turi turėti būtinąsias IT priemones ir išteklius, kaip nustatyta visuotiniame susirinkime patvirtintomis taisyklėmis.
Patikėtinių ir vykdančiųjų įgaliotinių rūmai ir Specializuota vykdančiųjų įgaliotinių kolegija (port. *Colégio de Especialidade dos Agentes de Execução*) yra profesinę veiklą reguliuojančios įstaigos.
Teisės asistentų komisija (CAAJ), kuri yra nepriklausoma nuo Patikėtinių ir vykdančiųjų įgaliotinių rūmų, yra vykdančiųjų įgaliotinių drausmę prižiūrinti ir užtikrinanti įstaiga.
Daugiau informacijos pateikta adresais http://www.osae.pt/ ir https://caaj.justica.gov.pt/.

Notarai (port. *Notários*)

Notarai – teisės specialistai, kuriems suteikti įgaliojimai tam tikromis teisinėmis aplinkybėmis atlikti tam tikras funkcijas. Notarai atlieka labai svarbų vaidmenį tiek vidaus, tiek tarptautinės prekybos srityje.
Notarai turi įgaliojimus:
rengti privačias sutartis ir konsultuoti šalis, užtikrinant vienodas sąlygas visoms šalims; rengti oficialius dokumentus, prisiimant atsakomybę už dokumento teisėtumą ir už kiekvieno patarimo turinį; informuoti šalis apie įsipareigojimų, kuriuos tos šalys ketina prisiimti, poveikį ir padarinius (notarai privalo tai padaryti);
vykdyti teisinius sandorius, dėl kurių susitarta jų akivaizdoje. Sudarytas sandoris gali būti iškart įtraukiamas į oficialų registrą arba, jei viena iš šalių nevykdo savo įsipareigojimų, reikalauti, kad sandorio sąlygos būtų vykdomos, galima ir be teisėjo įsikišimo;
tarpininkauti, užtikrinant nešališkumą ir visišką atitiktį teisės aktams, kad šalys galėtų pasiekti abiem pusėms priimtiną susitarimą;
rengti inventorizavimo procedūrų dokumentus ir sąlygas, neįtraukiant dalykų, dėl kurių inventorizavimo procedūrose nesprendžiama dėl jų pobūdžio, taip pat dėl teisinio arba faktinio sudėtingumo; sprendimus dėl šių dalykų priima apylinkės teismo (port. *tribunal de comarca*) teisėjas, kurio jurisdikcijai priklauso tas notaro biuras, kuriame procedūra buvo pradėta (2013 m. kovo 5 d. įstatymas Nr. 2/2013, kuriuo patvirtinta inventorizavimo procedūrų teisinė tvarka ir notarams suteikti atitinkami įgaliojimai, taip sukuriant įgaliojimų pasidalijimo sistemą).
Notaro profesijos reforma ir po jos sekęs sektoriaus privatizavimas reiškia, kad notarų vaidmuo dvejopas: jie yra valstybės pareigūnai ir laisvosios profesijos atstovai, tačiau nuo šiol nėra valstybės tarnautojai.
Kaip valstybės pareigūnai, notarai yra prižiūrimi Teisingumo ministerijos, kuri turi ne tik reguliavimo įgaliojimus, bet ir teisę notarams taikyti drausmines priemones. Šiai profesijai suteikus laisvosios profesijos statusą, nuo 2006 m. notarų veiklą reguliuoja Notarų rūmai kartu su Teisingumo ministerija; jos privalo užtikrinti, kad notarai laikytųsi jiems skirto etikos kodekso, ir rūpintis, kad, kaip ir priklauso notarams, būtų ginamas viešasis interesas; tai neturi įtakos ministerijos galioms įsikišti, kurios, atsižvelgiant į profesijos pobūdį, jai yra suteiktos įstatymais.
Daugiau informacijos pateikta adresu http://www.notarios.pt/OrdemNotarios/pt.

Registratoriai (port. *Conservadores*)

Registratoriai yra valstybės pareigūnai, atsakingi už teisinių veiksmų ir faktų, susijusių su privalomu registruoti nekilnojamuoju turtu, kilnojamuoju turtu, verslo veikla ir žmonių gyvenimo įvykiais, registravimą ir viešinimą. Registratoriaus funkcijos yra šios: atlikti teisines minėtų veiksmų ir faktų, taip pat susijusių dokumentų patikras ir užtikrinti, kad iš atitinkamų dokumentų išplaukiančios teisės, susijusios su registruotinais faktais, būtų tinkamai apibrėžiamos ir atitiktų teisiškai nustatytą registravimo tvarką; registratoriai taip pat atsako už šios informacijos viešinimą ir gali spręsti, ar konkretų teisinį veiksmą arba faktą reikia įtraukti į registrą, ar nereikia.

Atsižvelgiant į dalykines registratorių darbo sritis, skiriami šių tipų registratoriai:

Civilinių registrų registratoriai (port. *conservadores do registo civil*) – jų funkcijos apima teisinių faktų ir veiksmų, susijusių su fizinių asmenų gyvenimu, apibrėžimą ir viešinimą. Jų kompetencijai priklauso registruoti tokius veiksmus kaip gimimas, santuoka, mirtis, įvaikinimas ir tėvystės ar motinystės deklaravimas ir nustatymas; organizuoti procedūrą tokiais atvejais kaip santuokos nutraukimas ar separacija šalių susitarimu; išduoti pažymas ir registrų dokumentų kopijas.

Žemės registro registratoriai (port. *conservadores do registo predial*) – jų funkcijos apima žemės ir turto teisinės būklės viešinimą, siekiant užtikrinti nekilnojamojo turto sandorių teisinį tikrumą.

Transporto priemonių registro registratoriai (port. *conservadores do registo de veículos)* – jų funkcijos susijusios su teisių į registruotiną kilnojamąjį turtą (motorines transporto priemones, laivus ir orlaivius) viešinimu, taip pat motorinių transporto priemonių ir priekabų teisinio statuso viešinimu, siekiant užtikrinti sandorių teisinį tikrumą.

Komercinės veiklos registro registratoriai (port. *conservadores do registo commercial*) – jų funkcijos apima individualios komercinės veiklos subjektų, prekybos bendrovių, pagal civilinę teisę reglamentuojamų komercinių įmonių, pavienių ribotos atsakomybės įstaigų ir kitų subjektų, kuriuos, siekiant užtikrinti sandorių teisinį tikrumą, reikia registruoti komercinės veiklos registre, teisinio statuso viešinimą.

Asmenys, norintys dirbti registratoriais, turi būti įgiję teisininko išsilavinimą Portugalijos universitete arba lygiavertę akademinę kvalifikaciją. Taip pat kandidatai turi atlikti profesinio tinkamumo testus ir išeiti šešių mėnesių trukmės pouniversitetinį kursą, kurio pagrindinė sritis – teisės ir registravimo klausimai, kuriuos privalo išmanyti registruotojai. Vėliau turi būti atliekama vienų metų trukmės profesinė praktika, po kurios reikia praeiti viešą konkursą. Kandidatai vertinami kiekvienu šio proceso etapu; jie gali būti pašalinti nesėkmės bet kuriame iš priėmimo procedūros etapų atveju. Galutinis etapas – viešas konkursas, kurį rengia Registrų ir notarų institutas (port. *Instituto dos Registos e do Notariado*).

Už vadovavimą registrų biurams, jų veiklos koordinavimą, pagalbą, veiklos vertinimą ir priežiūrą atsakingas Registrų ir notarų institutas.

Daugiau informacijos pateikta adresu https://irn.justica.gov.pt/.

Teismo pareigūnai (port. *Oficiais de Justiça*)

Teismo pareigūnai – tai teisingumo sistemos pareigūnai (port. *funcionário de justiça*), kurie teikia procesinę pagalbą teisme arba valstybės prokuratūros tarnyboje. Tačiau IT specialistai, administraciniai, techniniai ir pagalbiniai darbuotojai bei prižiūrėtojai taip pat yra teisingumo sistemos pareigūnai.

Teismo pareigūnu tampama pradedant karjerą nuo pradinių teismų tarnybos pareigybių, kaip antai pagalbinio tarnautojo (port. *escrivão auxiliar*), ir pradinių valstybės prokuratūros tarnybos pareigybių, kaip antai pagalbinio teisinio tarnautojo (port *técnico de justiça auxiliar*). Be to, reikia baigti profesinio rengimo kursą ir gauti priėmimo komisijos patvirtinimą.

Teisingumo sistemos pareigūnų veikla reglamentuojama specialiu statutu (port. *Estatuto dos Funcionários de Justiça*), kaip nustatyta 1999 m. rugpjūčio 26 d. įstatyminiu dekretu Nr. 343/1999 su pakeitimais. Jie atlieka svarbų vaidmenį tarptautinio teisminio bendradarbiavimo srityje, visų pirma įgyvendinant Europos Sąjungos direktyvas ir reglamentus.

Teisingumo administravimo generalinis direktoratas (port. *Direcção-Geral da Administração da Justiça*) – tai Teisingumo ministerijos įsteigta įstaiga, atsakinga už teisingumo sistemos pareigūnų samdymą, vadovavimą jiems ir jų veiklos administravimą.

Teismo pareigūnų taryba (port. *Conselho de Oficiais de Justiça*) – tai įstaiga, atsakinga už teismo pareigūnų profesinių nuopelnų įvertinimą ir jų drausminę priežiūrą.

Daugiau informacijos galima rasti adresu https://dgaj.justica.gov.pt/.

Taikinimo tarpininkai (port. *Mediadores*)

2013 m. balandžio 19 d. įstatymo Nr. 29/2013 2 straipsnio b punkte taikinimo tarpininkas apibrėžiamas kaip „[...] nešališka ir nepriklausoma trečioji šalis, neturinti įgaliojimų nei vienai iš šalių, kurioms yra tarpininkaujama, nurodyti, kokia turi būti veiksmų eiga; taikinimo tarpininko paskirtis – padėti šalims pasiekti galutinį sutarimą ginčijamu klausimu“. Šiuo įstatymu taip pat apibrėžiamas Portugalijoje dirbančių taikinimo tarpininkų statusas ir nustatomos jų įtraukimo į kiekvienos viešosios tarpininkavimo tarnybos sąrašus sąlygos; tai atliekama vykdant 2010 m. gegužės 25 d. įgyvendinimo aktu (port. *Portaria*) Nr. 282/2010) reglamentuojamą atrankos procedūrą.

Taikinimo tarpininkų darbas labai svarbus, nes jie padeda šalims pasiekti susitarimą, o tai savo ruožtu padeda išlaikyti, o kartais ir atkurti socialinę darną.

Portugalijoje veikia kelių specializacijų taikinimo tarpininkai: šeimos, darbo ir baudžiamųjų bylų. Tarpininkavimo srityje veikiančių NVO nėra, tačiau tarpininkavimo ir tarpininkų rengimo paslaugas teikia privačios asociacijos.

Visoje šalyje taikytino taikinimo tarpininkų etikos kodekso nėra, tačiau minėtame Tarpininkavimo įstatyme vienas skyrius skirtas būtent tarpininkų teisėms ir pareigoms, ir jame numatyta, kad tarpininkai privalo veikti vadovaudamiesi Europos tarpininkų elgesio kodekse nustatytais principais, kurie yra viena iš tarpininkų rengimo temų.

Taikinimo tarpininkų elgesys yra vertinamas viešojoje tarpininkavimo tarnyboje, kuri pagal pobūdį padalyta į tris dalis: civilinių, darbo ir baudžiamųjų bylų. Kiekvieną viešosios tarpininkavimo sistemos dalį administruoja valstybės institucija – tai nurodyta valstybės institucijų įstatuose.

Portugalijoje taikinimo tarpininkai nėra rengiami valstybinėse įstaigose; jie rengiami Teisingumo politikos generalinio direktorato (port. *Direção Geral da Política de Justiça*, DGPJ) sertifikuotose privačiose įstaigose, vadovaujantis 2013 m. lapkričio 27 d. įgyvendinimo aktu Nr. 345/2013, ypatingą dėmesį skiriant kokybės reikalavimų atitikčiai.

Viešojo tarpininkavimo tarnybas per savo Alternatyvaus ginčų sprendimo biurą (GRAL) administruoja Teisingumo politikos generalinis direktoratas (DGPJ). Nors ši įstaiga neteikia informacijos apie tai, kaip galima susirasti taikinimo tarpininką, ji tvarko taikinimo tarpininkų sąrašus, į kuriuos taikinimo tarpininkai gali patekti praėję 2010 m. gegužės 25 d. įgyvendinimo aktu Nr. 282/2010 patvirtintomis taisyklėmis nustatytą atrankos procedūrą.

Daugiau informacijos galima rasti adresu http://www.dgpj.mj.pt/.

Teisės administratoriai (port. *Administradores Judiciais*)

Teisės administratoriai yra atsakingi už veiksmų, kurie yra specialios lėšų susigrąžinimo procedūros (port. *processo especial de revitalização*) dalis, priežiūrą ir koordinavimą; jie taip pat rūpinasi nemokaus skolininko turto tvarkymu arba likvidavimu nemokumo bylose ir atlieka visas funkcijas, kurios jiems pavestos įstatymais ir kitomis teisės nuostatomis. Atsižvelgiant į užduotis, kurias teks vykdyti, kol bus nagrinėjama byla, skiriamas laikinas teismo administratorius, bankroto administratorius arba patikėtinis.

Teismo administratoriaus vaidmuo apibrėžtas 2013 m. vasario 26 d. įstatymu Nr. 22/2013.

Teismo administratorius privalo:

būti įgijęs atitinkamą universitetinį išsilavinimą ir tinkamos profesinės patirties;
būti atlikęs šešių mėnesių trukmės teismo administratorių profesinę praktiką;
išlaikyti stojamąjį testą, kuris yra specialiai parengtas, siekiant įvertinti per profesinę praktiką įgytas žinias;
nebūti patekęs į padėtį, kuri yra nesuderinama su profesinėmis pareigomis;
būti tinkamas verstis šia profesija.
Teismo administratorių priėmimo procedūrą vykdo ir jų darbą stebi Teisės asistentų komisija (port. *Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares da Justiça*, CAAJ).
Daugiau informacijos pateikta adresu https://caaj.justica.gov.pt/.

Pramoninės nuosavybės pareigūnas (port. *Agente Oficial da Propriedade Industrial*)

Pramoninės nuosavybės pareigūnai – tai pramoninės nuosavybės teisės srities specialistai, į kuriuos, siekdami apginti savo teises ir interesus, gali kreiptis įmonės ir fiziniai asmenys.
Pramoninės nuosavybės pareigūnai Nacionalinio pramoninės nuosavybės instituto (port. *Instituto Nacional da Propriedade Industrial*) yra įgalioti be atskiro įgaliojimo savo klientų vardu sudaryti pramoninės nuosavybės aktus.
Galimybė verstis šia veikla Portugalijoje reglamentuojama 1995 m. sausio 24 d. Įstatyminiu dekretu Nr. 15/95 (su pakeitimais) ir 2013 m. liepos 25 d. Įgyvendinimo aktu Nr. 239/2013.
Daugiau informacijos galima rasti adresu https://inpi.justica.gov.pt/.

Organizacijos, teikiančios nemokamas teisines paslaugas (port. *pro bono*)

Teisingumo ministerija, bendradarbiaudama su advokatūra ir vietos valdžios institucijomis, užtikrina, kad Portugalijos teritorijoje veiktų teisinių konsultacijų biurai (port. *Gabinetes de Consulta Jurídica*), kuriuose piliečiai galėtų gauti teisininkų profesionalų teikiamas nemokamas teisines konsultacijas. Šių biurų sąrašą kartu su atitinkamais kontaktiniais duomenimis galima rasti internete, taip pat ir Teisingumo politikos generalinio direktorato interneto svetainėje (pradžios tinklalapis).

Paskutinis naujinimas: 29/01/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.